

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

10-16 вересня 2021

ВИБОРИ ДО ДЕРЖДУМИ РОСІЇ: УЧАСТЬ МЕШКАНЦІВ ДОНБАСУ

17-19 вересня відбулися вибори до Державної думи Російської Федерації. [За попередніми даними в ЗМІ](#) з посиланням на голову Комісії з міжнародного співробітництва в галузі прав людини РФ, дистанційно проголосували близько 150 тисяч жителів Донбасу з російськими паспортами.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [заявив](#), що це буде зафіксовано як порушення міжнародного права. Радник української делегації в Тристоронньої контактній групі (ТКГ) Олексій Арестович [зазначає](#), що такі дії Росії є фактичним визнанням контролю над цими територіями, і в зв'язку з цим президент України Володимир Зеленський [виступить](#) на Генеральній асамблеї ООН. МЗС України [засудило](#) дії Росії, підкресливши, що люди, задіяні в організації виборів, будуть притягнуті до відповідальності відповідно до законодавства України, і закликавши іноземні держави і міжнародні організації не визнавати результати виборів і посилити тиск на Росію, зокрема за допомогою санкцій.

У так званій "ДНР" участь у виборах [назвали](#) "ще одним кроком до інтеграції Донбасу в Російську Федерацію" і організували спеціальні автобуси та потяги до Ростовської області. Між тим так звані "Л/ДНР" [обмежують](#) роботу пунктів пропуску в бік Росії на період виборів, зокрема, для жителів ОРДЛО, що мають український паспорт. Відносно жителів застосовуються і інші заходи примусу до участі в голосуванні – про них розповідається в репортажі "[Радіо Свобода](#)" та у

блосі для [Бі-бі-сі Україна](#). Аналіз очікувань і наслідків від участі жителів Донбасу в російських виборах – в [останньому випуску бюлетеня Civicmonitoring](#).

ОБСТРІЛИ НА ДОНБАСІ ПОСИЛЮЮТЬСЯ

За першу половину вересня кількість порушень режиму припинення вогню на Донбасі зросла приблизно на 30% в порівнянні з серпнем, [вказав](#) Спеціальний представник Діючого голови ОБСЄ в Україні та в ТКГ посол Мікко Кіннунен. Він повідомив, що в серпні жертвами конфлікту стали 11 мирних жителів, що є найбільшою місячною втратою від набуття чинності угоди про посилення режиму припинення вогню в липні 2020 року. Почастішали й обстріли цивільної інфраструктури. Співробітники гуманітарних місій на Донбасі [підкреслюють](#), що найбільше страждають цивільні. У Спільному центрі контролю і координації (СЦКК) обстріли 11-12 вересня [називають](#) одними з наймасштабніших за останні п'ять років. Загострення триває на тлі політичних заяв, зокрема, з боку [президента України](#) Володимира Зеленського і [головнокомандувача Збройними Силами України](#) Валерія Залужного, про можливість повномасштабної війни з Росією. Серед довгострокових чинників, що впливають на погіршення ситуації – [розширення російської військової присутності в Білорусі](#). Думки жителів Донбасу – в репортажі "[Донбас Реалі](#)".

РЕЗОЛЮЦІЯ ЄВРОПАРЛАМЕНТУ НАЗИВАЄ РОСІЮ “НАЙБІЛЬШИМ ВИКЛИКОМ” ЄВРОПЕЙСЬКІЙ БЕЗПЕЦІ

16 вересня депутати Європарламенту [прийняли](#) резолюцію щодо ключових позицій у відносинах ЄС і Росії. Її прийняттю [передували дебати](#), проведені на пленарному засіданні двома днями раніше.

Пріоритетами ЄС резолюція називає свободу, стабільність і мир в Європі і за її межами, загрозу яким несе агресивна політика російської влади. Росія під керівництвом президента Володимира Путіна названа "найбільшим викликом для європейської безпеки". З урахуванням діючої Стратегії національної оборони Росії, яка офіційно проголошує антизахідний вектор російської політики, резолюція містить рекомендації на адресу ЄС з розробки стратегії щодо Росії, зокрема, зміцнення оборони, подальше застосування розширених санкцій, відключення Росії від платіжної системи SWIFT.

Однією з цілей політики названо посилення енергонезалежності ЄС: резолюція закликає до припинення запуску газопроводу "Північний потік-2". Для підвищення енергетичної безпеки депутати закликають синхронізувати електромережі всіх країн-членів і не допускати нової експансії російської ядерної енергетики в ЄС.

Великий блок документа присвячений діям Росії, що підривають безпеку в Європі, в тому числі в контексті агресії проти України. Наголошено на необхідності тиску на Росію з метою конструктивної взаємодії в Нормандському

форматі, а також виконання нею зобов'язань в рамках Мінських домовленостей, зокрема розширення санкцій за незаконну видачу російських паспортів і організацію незаконних виборів в окупованому Криму.

Також резолюція закликає ЄС не визнавати парламент Росії і розглянути питання про виключення Росії з міжнародних організацій, зокрема Парламентської асамблеї Ради Європи, в разі якщо парламентські вибори 17-19 вересня, будуть проведені з порушеннями. Аналіз резолюції пропонують "[Українська правда](#)" і [Deutsche Welle](#).

ЗАВЕРШЕННЯ БУДІВНИЦТВА "ПІВНІЧНОГО ПОТОКУ-2": РЕАКЦІЇ

10 вересня російський газовий монополіст "Газпром" [заявив](#) про завершення будівництва трубопроводу. Володимир Зеленський [підписав](#) розпорядження про створення робочої групи в зв'язку з реалізацією проекту "Північний потік-2". Робоча група має підготувати пропозиції про заходи щодо запобігання та мінімізації негативних наслідків від споруди газопроводів в обхід України і розробити пропозиції щодо зменшення окремих загроз в сфері безпеки та енергетики. [На думку голови Офісу президента України Андрія Єрмака](#), який очолив робочу групу, питання "Північного потоку-2" і транзиту російського газу через українську територію має бути розглянуто в Нормандському форматі, як таке, що стосується безпеки країни і регіону. Старший радник з питань енергетичної безпеки Держдепу США Амос Хохштайн [висловив стурбованість](#) у зв'язку з енергетичною залежністю Європи від поставок Росією газу і можливою енергетичною кризою взимку, відзначивши, що мова йде вже не про геополітику, а про життя людей.

РОСІЯ НАПОЛЯГАЄ НА ОБГОВОРЕННІ ПЛАНУ ДІЙ "Л/ДНР" В РАМКАХ ТКГ

15 вересня [відбулося](#) чергове засідання ТКГ. Українська делегація закликала російську сторону прискорити обмін затриманими особами, розблокувати роботу КПВВ і повернутися до дотримання режиму "тиші" на Донбасі. Учасники робочої підгрупи із соціально-економічних та екологічних питань використовували напрацювання першого засідання Експертної групи з екологічних ризиків, пов'язаного із затопленням шахт уздовж лінії зіткнення, і продовжили роботу з організації візиту інспекторів МАГАТЕ в ОРДЛО із забезпеченням гарантій безпеки. Також обговорювалися механізми віддаленої ідентифікації для виплати пенсій маломобільним особам, які не мають можливості перетнути лінію зіткнення на Донбасі.

[За повідомленням Сергія Гармаша](#), члена української делегації в ТКГ, робота гуманітарної підгрупи ТКГ була заблокована російською стороною, що не погодилася обговорювати імплементацію "формули Штайнмайера", на якій раніше наполягала. Замість цього було запропоновано обговорювати "план дій" так званих "Л/ДНР", на що українська делегація не погодилася.

УХВАЛЕНО ПРОЕКТ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ УКРАЇНИ НА 2022 РІК

15 вересня Кабінет Міністрів України [затвердив](#) проект державного бюджету на 2022 рік. Найбільші витрати [передбачаються](#) на соціальний захист (320,1 млрд гривень) і армію (319,4 млрд гривень). Фінансування житлових програм для ветеранів та переселенців буде збільшено, на них передбачено понад 3 млрд гривень. Крім того, в проекті бюджету [закладено](#) витрати на заходи реінтеграції молоді з ОРДЛО і Криму, політв'язнів, протимінну діяльність і забезпечення умов для в'їзду і виїзду на території, тимчасово непідконтрольні уряду України.